

دانشکده توانبخشی
طرح درس ترمی

عنوان درس:	مخاطبان:	تعداد واحد (یا سهم استاد از واحد):
رشد و تکامل گفتار و زبان	دانشجویان کارشناسی گفتاردرمانی	۰/۷۵ واحد نظری - ۰/۷۵ واحد عملی
زمان ارائه درس (روز، ساعت و نیمسال تحصیلی):	۸ هفته دوم - دوشنبه - ساعت ۱۴ - ۱۸	زمان پاسخگویی به سوالات فراگیر: دوشنبه ساعت ۱۰ - ۱۲
پیش نیاز: روانشناسی عمومی - مبانی آسیب شناسی گفتار و زبان	مدرس: دکتر امیر شیانی	

❖ این درس برای بار اول ارائه می شود.

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با روند رشد و تکامل طبیعی گفتار، زبان و ارتباط

اهداف کلی جلسات: (جهت هر جلسه یک هدف)

- ۱- یادگیری رشد گفتمان در کودک (مکالمه و گفتار روایتی)
- ۲- یادگیری روند رشد مهارتهای فرازبانی و فراشناختی
- ۳- یادگیری روند تحول زبان در مراحل اولیه دبستان
- ۴- یادگیری روند مراحل تحول زبان شفاهی در دوران دبستان و نوجوانی
- ۵- یادگیری زبان دوم و کودکان دوزبانه
- ۶- یادگیری روش های مطالعه زبان در کودکان
- ۷- آشنایی با اصول عملی مشاهده
- ۸- آشنایی با انواع روش های ثبت مشاهده
- ۹- یادگیری تهیه گزارش از ویژگی های گفتاری کودکان در سنین مختلف
- ۱۰- یادگیری تهیه گزارش از ویژگی های زبانی کودکان در سنین مختلف
- ۱۱- یادگیری تهیه چک لیست از مایلستونهای رشدی مهارتهای ارتباطی
- ۱۲- یادگیری تهیه چک لیست از مایلستونهای رشدی مهارتهای زبانی

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه: (۱۲ ساعت نظری - ۲۵ ساعت عملی)

۱- هدف کلی جلسه اول: (نظری)

دانشجو رشد گفتمان در کودک (مکالمه و گفتار روایتی) را یاد بگیرد.

در پایان دانشجو قادر باشد

- با نقش فرایندهای تعامل اجتماعی به عنوان زمینه ای برای رشد آشنا گردد
- دانش ساختاری- مفهومی و اثر آن بر ارتباط بین اجزای گفتار روایتی را یاد بگیرد
- با نقش دانش زبانی (بوژه پیچیدگی نحوی و ارتباط فرم های زبانی) در پیوستگی زبان آشنا شود
- مهارتهای کاربردشناسی و کیفیت ارتباطی را یاد بگیرد

۲- هدف کلی جلسه دوم: (نظری)

دانشجو روند رشد مهارتهای فرازبانی و فراشناختی را یاد بگیرد

در پایان دانشجو قادر باشد

- اجزای مهارتهای فراشناختی را یاد بگیرد
- اجزای مهارتهای فرازبانی را یاد بگیرد
- با جایگاه مهارتهای فراشناختی و فرازبانی آشنا گردد
- ارتباط بین مهارتهای فراشناختی و فرازبانی را طی روند رشد یاد بگیرد

۳- هدف کلی جلسه سوم: (نظری)

دانشجو با روند تحول زبان در مراحل اولیه دبستان آشنا شود.

در پایان دانشجو قادر باشد

- اثرات تحصیل را بر رشد زبان یاد بگیرد
- با فرایندهای یادگیری زبان نوشتاری (خواندن و نوشتن) و تفاوت های فردی کودکان آشنا شود
- تاثیر تفاوت های فرهنگی محیط خانه و مدرسه را در تحول زبانی یاد بگیرد

۴- هدف کلی جلسه چهارم: (نظری)

دانشجو روند مراحل تحول زبان شفاهی در دوران دبستان و نوجوانی را یاد بگیرد.

در پایان دانشجو قادر باشد

- اثرات محیط تحصیلی بر رشد توانایی زبانی را یاد بگیرد
- تاثیر مهارتهای زبان رسمی (نوشتاری) را بر زبان شفاهی یاد بگیرد
- تغییرات سطوح مختلف زبانی (واجشناختی، واژگانی و نحوی) را بعد از آموزش مهارتهای زبان کتبی بداند

۵- هدف کلی جلسه پنجم: (نظری)

دانشجو با نحوه یادگیری زبان دوم و کودکان دوزبانه آشنا شود.

در پایان دانشجو قادر باشد

- تفاوت دوزبانه بودن (چندزبانه بودن) را با یادگیری زبان دوم بشناسد
- اثر تفاوت‌های محیط اجتماعی فرهنگی را در یادگیری زبان دوم بداند
- پروسه رمزگردانی را در حین بکارگیری زبان در افراد دوزبانه یاد بگیرد
- تغییرات شناختی ناشی از دوزبانه بودن را در کودکان یاد بگیرد

۶- هدف کلی جلسه ششم: (نظری)

دانشجو با روش‌های مطالعه زبان در کودکان آشنا شود.

در پایان دانشجو قادر باشد

- با روشها و ابزار رسمی و غیررسمی مطالعه و ارزیابی زبان آشنا شود
- فرایندهای مطالعات فردی و گروهی در رشد زبان را یاد بگیرد
- نحوه انجام مطالعه در حیطه‌های رشد زبان شفاهی و کتبی را یاد بگیرد
- با جایگاه مطالعات کمی و کیفی در رشد زبان آشنا گردد
- با اهمیت انجام هر یک از پژوهش‌های مقطعی و طولی در زمینه رشد زبان آشنا گردد
- پژوهش‌های مداخله‌ای در زمینه رشد زبان را یاد بگیرد
- نحوه انجام مطالعات دوزبانگی در هر یک از حیطه‌ها و جنبه‌های رشدی زبان پژوهش‌های دوزبانگی آشنا شود
- محدودیتهای انجام مطالعه در زمینه رشد زبان را یاد بگیرد

۷- هدف کلی جلسه هفتم و هشتم: (عملی)

دانشجو اصول عملی مشاهده را یاد بگیرد

در پایان دانشجو قادر باشد

- با حیطه‌های لازم و مایلستونها را برای مشاهده رشد و تکامل کودک آشنا شود
- بطور خاص با مایلستونهای زبانی در روند رشد و تکامل کودک آشنا شود
- تمرین عملی و ارائه تکلیف

۸- هدف کلی جلسه نهم و دهم: (عملی)

دانشجو انواع روش‌های ثبت مشاهده را یاد بگیرد

در پایان دانشجو قادر باشد

- نحوه گردآوری اطلاعات را با مشاهده رفتار کودک به صورت عملی یاد بگیرد
- نحوه ثبت دقیق و بدون قضاوت اطلاعات حاصل از مشاهده را بصورت عملی یاد بگیرد
- تمرین عملی و ارائه تکلیف

۹- هدف کلی جلسه یازدهم و دوازدهم: (عملی)

دانشجو نحوه تهیه گزارش از ویژگی های گفتاری کودکان در سنین مختلف را یاد بگیرد

در پایان دانشجو قادر باشد

- نحوه ثبت اطلاعات حاصل از مشاهده عملکرد گفتاری را به صورت عملی یاد بگیرد
- نحوه تهیه گزارش از اطلاعات گفتاری ثبت شده را به صورت عملی یاد بگیرد
- گزارش حاصله را بصورت عملی و به عنوان تکلیف کلاسی ارائه دهد

۱۱- هدف کلی جلسه سیزدهم و چهاردهم: (عملی)

دانشجو نحوه تهیه گزارش از ویژگی های زبانی کودکان در سنین مختلف را یاد بگیرد

در پایان دانشجو قادر باشد

- نحوه ثبت اطلاعات حاصل از مشاهده عملکرد زبانی را به صورت عملی یاد بگیرد
- نحوه تهیه گزارش از اطلاعات زبانی ثبت شده را به صورت عملی یاد بگیرد
- گزارش حاصله را بصورت عملی و به عنوان تکلیف کلاسی ارائه دهد

۱۲- هدف کلی جلسه پانزدهم و شانزدهم: (عملی)

دانشجو تهیه چک لیست از مایلستونهای رشدی مهارتهای ارتباطی را یاد بگیرد

در پایان دانشجو قادر باشد

- با انواع چک لیست های عمومی و تخصصی در زمینه مهارتهای ارتباطی آشنا بشود
- هدف از تهیه چک لیست در زمینه مهارتهای ارتباطی کلامی را یاد بگیرد
- روش نمره دهی به آیتمهای چک لیست را یاد بگیرد و به صورت عملی نمره دهی را انجام دهد
- بتواند یک چک لیست را ارزیابی و از آن نتیجه گیری کند

۱۳- هدف کلی جلسه هفدهم: (عملی)

دانشجو تهیه چک لیست از مایلستونهای رشدی مهارتهای زبانی را یاد بگیرد

در پایان دانشجو قادر باشد

- با چک لیست های تخصصی برای مایلستونهای زبانی آشنا شود
- شیوه تعیین عنوان برای چک لیست زبانی را به صورت عملی یاد بگیرد
- بتواند محتوی یک نوع چک لیست زبانی را به صورت عملی یاد بگیرد

۱۴- هدف کلی جلسه هجدهم:

آزمون کتبی پایان ترم

منابع درسی:

- در آمدی بر آسیب شناسی زبان، مترجمین زهرا سلیمانی و نوشین ایب. تهران: دانژه، آخرین چاپ
- آشنایی کاربردی با اختلالات گفتار و زبان به همراه لوح فشرده ویژه پزشکان، تیم توانبخشی، خانواده ها و آموزگاران. تهران: پایگاه فرهنگ. آخرین چاپ.

- Plante E., & Beeson P. Communication and communication disorders: a clinical introduction. Pearson education; 2012.
- Erika Hoff, Language Development; fifth edition, 2014.
- Sandra Levey, Introduction to Language Development; second edition, 2019.

روش تدریس: به صورت ترکیبی (۸۰ درصد حضوری و ۲۰ درصد مجازی) - سخنرانی - کار گروهی - پرسش و پاسخ

وسایل آموزشی: نرم افزار پاورپوینت - فیلم آموزشی - صداگذاری براسلایدها در قسمت آموزش مجازی

سنجش و ارزشیابی

ارزشیابی	روش	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	تاریخ	ساعت
مشارکت فعال	پرسش-پاسخ	۳۰ درصد	در طول ترم	در حین جلسات
تکلیف کلاسی	گزارش کتبی	۴۰ درصد	۱۴۰۱/۰۹/۱۰	در طول ترم
آزمون پایان ترم	آزمون تستی - تشریحی	۳۰ درصد	۱۴۰۲/۰۴/۱۹	۱۵:۳۰ - ۱۳:۳۰

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

- ✓ حضور منظم و مشارکت فعال دانشجو در جلسات درسی
- ✓ شرکت در بحث های گروهی و فعالیت های عملی
- ✓ به اشتراک گذاشتن نظرات و دیدگاههای خود با دیگران
- ✓ احترام به نظرات دیگران
- ✓ نقد فعالانه و منطقی سایر دیدگاهها

جدول زمانبندی برگزاری جلسات

حضوری - حضوری	ساعت ۱۴ - ۱۸	دوشنبه ۱۴۰۲/۰۲/۱۴	جلسه ۱ و ۲
حضوری - حضوری	ساعت ۱۴ - ۱۸	دوشنبه ۱۴۰۲/۰۲/۲۱	جلسه ۳ و ۴
حضوری - حضوری	ساعت ۱۴ - ۱۸	دوشنبه ۱۴۰۲/۰۲/۲۸	جلسه ۵ و ۶
حضوری - حضوری	ساعت ۱۴ - ۱۸	دوشنبه ۱۴۰۲/۰۳/۰۴	جلسه ۷ و ۸
حضوری - حضوری	ساعت ۱۴ - ۱۸	دوشنبه ۱۴۰۲/۰۳/۱۱	جلسه ۹ و ۱۰
حضوری - حضوری	ساعت ۱۴ - ۱۸	دوشنبه ۱۴۰۲/۰۳/۱۸	جلسه ۱۱ و ۱۲
حضوری - حضوری	ساعت ۱۴ - ۱۸	دوشنبه ۱۴۰۲/۰۳/۲۵	جلسه ۱۳ و ۱۴
حضوری - مجازی	ساعت ۱۴ - ۱۸	چهارشنبه ۱۴۰۲/۰۳/۲۷	جلسه ۱۵ و ۱۶
مجازی	ساعت ۱۴ - ۱۸	دوشنبه ۱۴۰۲/۰۳/۳۱	جلسه ۱۷
آزمون پایان ترم - حضوری	۱۳:۳۰ - ۱۵:۳۰	شنبه ۱۴۰۲/۴/۱۹	جلسه ۱۸